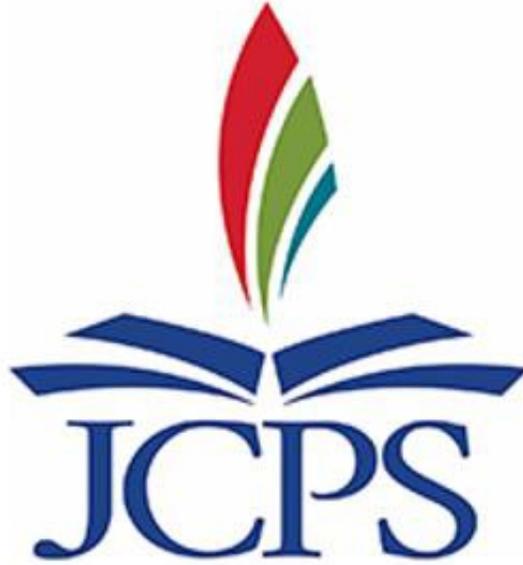

Qorshaha Lau

Dugsiyada Daweynaha ee Degmada Jefferson

Dugsiyada Dadweynaha ee Degmada Jefferson waa inay bixiyaan barnaamijka luqadda Ingiriisiga si loo hubiyo in ardyada luqadaha badan ku hadlaa ay gaadhaan aqoonta Ingiriisiga, horumariyaan heerar sare oo guul waxbarasho oo Ingiriisiga ah, oo ay la kulmaan heerarka tacliined ee adag ee dhammaan ardayda laga filayo inay buuxiyaan.

Dr. Marty Pollio

Kormeere

2021-2022

Xarunta Waxbarashada VanHoose

3332 Newburg Rd

Louisville, KY 40218

<https://www.jefferson.kyschools.us>

Aqbalida/Qederinta

Waxaan jeclaan lahayn inaan qirno shaqada Guddiga La-talinta Qorshaha Lau ee horumarinta Qorshaha Lau ee Dugsiyada Dadweynaha ee Degmada Jefferson.

Gudida la talinta ee Qorshaha Lau

Justin Matson, Agaasimaha ESL

Vongmany Edmonds, Takhasusaha Waxbarasho ee ESL

Amy Whitehead, ku takhasusay qaadashada iyo qiimaynta ESL

Dr. Darlene Anders, Macallinka Kheyraadka ESL

Molly Shackelford, Macallinka Kheyraadka ESL

Wax ku biiriyay:

Linda Allen, Macallinka ESL, Dugsiga Hoose ee Klondike

Mark Boyer, Maamule, Dugsiga Hoose ee Klondike

William Bundon, Kala duwanaanshaha Maamulka Sare, Sinnaanta, iyo Saboolnimada

Carmen Cripps, Macallinka Kheyraadka ESL

Kim Fitzgerald, La-taliyaha Dugsiga Sare, EL

Jill Handley, Maamule, Dugsiga Hoose ee Kenwood

Donna Lawson, Maareeyaha MTSS

Tamara Lewis, Maamulaha Sare ee La Xisaabtanka, Cilmi-baarista, iyo

Horumarinta Nidaamyada

Livan Lima, Iskuduwaha Luuqadaha Laba-luqadlaha ah

Jessica Lyons, Farsamada Cilmi-baarista Maareynta Xogta, Unugga Imtixaanka

Tracy Madryga, Macallinka ESL, Dugsiga Hoose ee Kenwood

Jennifer Miescke, macalinka Ilaha ESL, Olmsted Academy South

Rashawna Mullaney, Hormuudka Cilmi-nafsiya

Shuvon Ray, Maamule, Dugsiga Hoose ee Qiimaha

Jessica Rosenthal, Maamulaha Sare ee Dugsiyada Dhexe

Gwen Snow, Maamule, Akademiyada Dhawaan-soo-galayaasha

Amy Stokes-Levine, Horumarinta Nidaamyada Kormeeraha iyo Qorshaynta, Cilmi-baarista Jessie Thompson, Kormeeraha Hibada & Kartida iyo Barnaamijka Hormarinta

Berta Weyenberg, Iskuduwaha Qaadashada ESL

- I. shuruudaas Hagitaanka ee Qorshaha Lau
- II. Diiwaangelinta, Aqoonsiga, iyo Meelaynta ELs ee Barnaamijka Waxbarashada Barashada Luuqadda (LIEP)
- III. Sharaxaada LIEP
- IV. Habka lagu Bixinayo Gelitaanka Macno leh ee dhammaan Barnaamijyada iyo Hawlaha Manhajka iyo Manhajka ka baxsan
- V. Horumarinta Xirfadlayaasha EL ee Shaqaalaha Bixiya Tilmaamaha ama Taageera LIEP ee ELs
- VI. Qiimaynta Aqoonta Luuqadda Ingiriisiga Sannadlaha ah iyo Maamulka,
- VII. LIEP Shuruudaha iyo Hababka ka bixitaanka
- VIII. Nidaamyada la socodka ka dib markay ardaydu ka baxaan barnaamijka LIEP
- IX. Qiimaynta Barnaamijka EL
- X. Isgaarsiin macno leh oo lala yeesho waalidiinta/mas'uuliyiinta

Qaybta 1ad: Lau Plan Guiding Principles

Dugsiyada Dadweynaha ee Degmada Jefferson (JCPS) waxay aaminsan yihiin hab ku salaysan hantida waxbarashada. 'Iyada oo qayb ka ah nidaamka aaminaadda hantida ku salaysan, WIDA waxay isticmaashaa ereyga 'barteyaal luqado badan' si ay u qeexo dhammaan ardayda la xidhiidha iyo/ama la falgala luqadaha marka lagu daro Ingiriisiga si joogto ah.... dadaal lagu dhiirigelinayo goobta si loo isticmaalo erey-bixin hanti ku salaysan oo loo dhan yahay, WIDA waxay bilawday inay adeegsato ereyga 'bartayaasha luuqadaha badan' (WIDA, 2020, p. 11). JCPS waxay aaminsan tahay in isbeddelka erey-bixintan uu sidoo kale muhiim yahay. Erayga 'Learner Multilingual' (ML) ayaa la isticmaali doonaa dhammaan dukumeentigan; si kastaba ha ahaatee, xaaladaha qaarkood ee dukumeentigan, ereyga 'Bartayaasha Ingiriisiga' (ELs) waxaa loo adeegsadaa ujeedooyin siyaasadeed.

Kentucky waa qayb ka mid ah [WIDA Consortium](#), kor u qaadida Fikradaha Weyn ee Sinnaanta, Is-dhexgalka, Iskaashiga, iyo Habka Waxqabadka ee Horumarinta Luuqadda si loo taageero habka Horumarinta Luuqadda Ingiriisiga (ELD). Falsafaddan, JCPS waxay siisaa barroosinka ML-yada si ay u gaadhaan heerar sare, helaan manhaj ku salaysan heerarka, oo kordhiyaan oo ay gaadhaan aqoonta luqadda Ingiriisiga.

Dukumeentigan wuxuu bixiyaa hagitaan si loo hubiyo u hoggaansanaanta sharciyada federaalka iyo shuruudaha sharciga ee barayaasha, waalidiinta, iyo daneeyayaasha JCPS. Hoos waxaa ah soo koobidda sharciyada federaalka iyo kiisaska Maxkamadda Sare ee ilaalinaya ML-yada oo qeexaya waajibaadka degmada ee u adeegida MLs:

- [Ciwaanka VI ee Xeerka Xaquuqda Madniga ee 1964](#) – Ciwaanka VI wuxuu mamnuucay takoorida ku salaysan isir, midab, ama asal qaran ee barnaamij kasta oo federaalku caawiyo. Waxaa loo fasirtay in ay ku jirto mamnuucida in si siman loo helo waxbarasho sababta oo ah ardaygu aqoontiisa Ingiriisiga oo kooban.
- [Sharciga Waxbarashada Labada Luqadood ee 1968](#) – Xeerka, oo sidoo kale loo yaqaano Ciwaanka VII, wuxuu bixiyay maalgelin dheeri ah oo loogu talagalay degmooyinka dugsiyada ee xiisaynaya inay abuuraan barnaamijyo si ay u daboolaan 'baahida waxbarasho ee gaarka ah' ee carruurta tirada badan ee ku hadalka Ingiriisiga xaddidan ee gudaha Mareykanka. Waxa dib loo fasaxay 1994 iyada oo qayb ka ah Sharciga Hagaajinta Dugsiyada. Marka loo eego Inaan Ilmo Looga Tagin Xeerka Waxbarashada Labada Luqadoodba waxa loo beddelay **Barashada Luuqadda Ingiriisiga, Kobcinta Luuqadda, iyo Xeerka Horumarka Waxbarashada (Title III)**.
- [Sharciga Fursadaha Waxbarasho ee Loo Siman Yahay \(EEOA\) ee 1974](#) – Xeerka xuquuqaha madaniga ah waxa uu ka mamnuucay dawladda in ay

diidaan fursadaha waxbarasho ee loo siman yahay ka dib markii ay ku guuldareysatay hay'ad waxbarasho in ay qaado tillaabo ku haboon si ay uga gudubto caqabadaha luqadda ee caqabad ku ah ka qaybgalka siman ee ardaydeeda ee barnaamijkeeda waxbarida.

- [Lau v. Nichols \(1974\)](#) – Kiis Maxkamadda Sare oo ay maxkamaddu xukuntay inaan ardayda loo diidi karin gelitaanka iyo ka qaybgalka barnaamijka waxbarashada sababtoo ah awood la'aanta inay ku hadlaan ama fahmaan Ingiriisiga. Maxkamaddu waxay amartay in degmooyinku ay qaadaan tillaabooyin wax ku ool ah si ay uga gudbaan caqabadaha waxbarasho ee ay la kulmaan ardayda aan Ingiriisiga ku hadlin. 'Ma jirto sinnaan lagu daweynayo iyadoo la siinayo ardayda qalab isku mid ah, buugaag waxbarasho, macalimiin iyo manhaj, ardayda aan fahmin Ingiriisiga si wax ku ool ah ayaa looga saaray waxbarasho kasta oo macno leh.'
- [Castaneda v. Pickard \(1981\)](#) – Xukunka Maxkamadda Wareega ayaa dejiyay shuruudaha baarista barnaamijyada EL. Maxkamaddu waxay dejisay hannaan saddex-geesood ah si loo qiimeeyo ku filnaanta barnaamijka degmada ee ardayda ML:
  1. Macalimiin aqoon leh oo fulinaya aragti wanaagsan.
  2. Wanaagsanaanta Habka Waxbarasho.
  3. Degmooyinka dugsiyadu waa inay qiimeeyaan barnaamijyadooda oo ay sameeyaan hagaajin halka loo baahan yahay si loo hubiyo in caqabadaha luqadda laga gudbay.
- [Plyler v. Doe \(1982\)](#) -- Maxkamadda Sare ee Maraykanka ayaa xukuntay in dugsiyada dadweynuhu aanay u baahnayn lambarada Lambarka Bulshada dhammaan ardayda sababtoo ah tani waxay muujin kartaa xaalad aan sharci ahayn. Ardayda sidoo kale loogama baahna inay muujiyaan shahaadada dhalashada ee asalka ah si ay isku qoraan; 'caddeyn kale oo lagu kalsoonaan karo' sida shahaadada baabtiisnimada, Baybalka qoyska oo leh diiwaanno waajib ah, ama dhaarin ayaa ku filnaan doona beddelka shahaadada dhalashada.
- [Waraqda Saaxiibka Gacalive, Janaayo 7, 2015](#) – Hagiddan wadajirka ah ee ay soo saareen Waaxda Caddaaladda (DOJ) iyo Xafiiska Xuquuqda Madaniga (OCR) ayaa qeexaya waajibaadka sharci ee gobolka, degmada iyo dugsiga ee bixinta adeegyada ardayda iyo qoysaska EL.

- [Sharciga Guuleysta Arday Kasta \(ESSA\) ee 2017](#) – Sharcigu waxa uu bedelay Xeerka Ilmo Laga Tagi La'yahay (NCLB), waana dib u fasaxaya Xeerka Waxbarashada Dugsiga Hoose iyo Sare ee 1965. Waxay bixisaa la xisaabtanka waxbarashada carruurta oo dhan iyo bixinta gaarka ah ee ardayda Ingiriisida xaddidan, Ciwaanka I iyo Ciwaanka III.

Qaybta II: Diiwaangelinta, Aqoonsiga, iyo Meelaynta ELs ee Barnaamijka Waxbarashada Barashada Luuqadda (LIEP)

Marka ugu horraysa ee la diiwaan geliyo, waalidka/masuulka arday kasta oo ku jira JCPS waxay dhammaystiraan [Sahanka Luuqadda Guriga](#) (HLS) si loo go'aamiyo luqadda aasaasiga ah ama guriga ee ardayga.

Adeegyada turjumaada iyo tarjumaada dalabka ayaa diyaar u ah dugsiyada oo dhan waana in la siiyaa waalidiinta/masuuliyiinta marka loo baahdo isgaarsiinta nidaamka diiwaangelinta.

Su'aalaha HLS ayaa lagu tilmaamay hoos:

1. Waa maxay luqadda inta badan looga hadlo guriga?
2. Luuqdee ayuu bartay ilmahaagu markii ugu horaysay ee uu ku hadlo?
3. Luqadee ayuu ilmahaagu inta badan ku hadlaa guriga?
4. Luuqaddee ayaad inta badan kula hadashaa ilmahaaga?

Haddii jawaabta mid ka mid ah afarta su'aalood ee HLS ee loo baahan yahay ay muujiso luqad aan Ingiriisi ahayn, ardaygu waa Baran kara Ingiriisiga (EL) wuxuuna u baahan yahay in lagu maamulo qiimaynta aqoonta Ingiriisiga si loo aqoonsado iyadoo loo eegayo qeexida federaalka ee ESSA, Ciwaanka III.

Si loogu aqoonsado EL, ardaygu waa inuu ka keena wax ka hooseeya 4.5 iskudhafka guud ee WIDA Screener for Kindergarten ama Baadhaha WIDA ee fasalada 1-12. Natiijooyinka qiimaynta aqoonta Ingiriisiga waxaa loo soo bandhigaa waalidka ama qofka ilmaha masuulka ka ah 30ka maalmood ee ugu horreeya ee diiwaangelinta ama 2 toddobaad ee diiwaangelinta inta lagu jiro sannad dugsiyeedka.

Dhammaan ML-yada ku jira JCPS waxay marin u heli karaan Barnaamijka Waxbarasho ee Luuqadda (LIEP) si ay u daboolaan luqadda Ingiriisiga iyo baahiyaha waxbarasho. Gudaha JCPS, LIEP-ga waxa lagu bixiyaa barnaamijka Ingiriisiga Luuqad Labaad ahaan (ESL). Waalidiintu waxay xaq u leeyihiin inay diidaan ka-qaybgalka ilmahooda barnaamijka ESL-ka; si kastaba ha ahaatee, tani ma bedeli doonto heerka EL ee ardayga. Dugsi kasta oo JCPS ah waxa uu leeyahay macalin u tababaran ESL shahaado si uu u bixiyo barnaamijka waxbarida ESL ee fasalada K-12. Intaa waxaa dheer, dugsiyada qaarkood waxay leeyihiin Macalimiin Laba-luqale ah (BAIs) si ay u bixiyaan waxbarid iyo/ama taageerada afka hooyo halka ay ku habboon tahay.

Marka ardayda ML lagu meeleeeyo dugsiga, shaqaalaha goobta ayaa go'aaminaya qaabka adeegga EL ee adeegyada horumarinta luqadda iyadoo ku saleysan baahida ardayga. Tani waxay ka tarjumaysaa Qorshaha Adeegyada Barnaamijka shakhsi ahaaneed (PSP) ee arday kasta oo ML ah oo ka diiwaangashan JCPS, oo ay ku jiraan ardayda la diiday.

Qaybta III. Sharaxaada LIEP

'Mid ka mid ah tillaabooyinka ugu horreeya ee si wax ku ool ah loogu doodo waxbarashada loo siman yahay ee ELs ayaa ah in la aqoonsado in qof kasta oo ku lug leh waxbarashada ELs ay tahay in ay wadaagaan mas'uuliyadda xaqiijinta guusha' (Fenner & Segota, 2014, p.27). Waxbaridda ML-ka ee JCPS waa masuuliyad ay wadaagaan dhammaan shaqaalaha dugsiga. Dhammaan macalimiintu waxay mas'uul ka yihiin bixinta waxbarashada Horumarinta Luuqadda Ingiriisiga (ELD) ee ML-ga fasalkooda. Sidaa darteed, waxaa lama huraan ah in macalimiinta ESL-ka ay si joogto ah ula shaqeeyaan macalimiinta darajooyinka/aagga nuxurka si ay u qorsheeyaan oo ay u bixiyaan waxbarashada iyadoo la adeegsanayo xeeladaha horumarinta luqadda tacliinta ee habboon dhammaan fasallada iyadoo la isku darayo Heerarka Waxbarashada Kentucky (KAS) iyo Heerarka Luuqadda WIDA. Wadashaqeyntu 'waxay lama huraan u tahay siinta ardayda ku hadasha luqadaha badan khibrado waxbarasho oo tayo sare leh oo la isku duway' (WIDA, 2020, p. 19). [8-da Hab ee Muhiimka ah ee lagu Taageerayo Bartayaasha Ingiriisiga Fasalka kasta oo JCPS ah](#) iyo [WIDA's waxay samayn kartaa Sharaxayaashu waxay awood u siinayaan](#) macalimiinta inay kala saaraan oo ay hagaajiyaan tilmaamaha si ay ugu habboonaadaan baahiyaha ardayda gaarka ah marka ay taageerayaan ELD gooda.

Gudaha JCPS, barnaamijka ESL wuxuu bixiyaa edbinta ELD ee MLs si ay u gaadhaan aqoonta Ingiriisiga ee afarta qaybood ee dhegeysiga, ku hadalka, akhrinta iyo qorista. Xogta iyo xukunka xirfadeed waxay gacan ka geystaan hagista adeegyada ESL ee ardayda. ML-yada, 'Tier I waxaa ku jira barashada horumarinta luqadda Ingiriisiga oo ay ardaydu heli karaan (tusaale, laba luqo, ESL, waxbarid la xanaaneeyey, ama labada luuqad' **HADDII LAGA REEBO** dhexgalka kasta oo ku haboon Kuwa soo socda ayaa diyaar u ah inay taageeraan tilmaamaha ELD ee tayada leh ee MLs:

- Heerarka Waxbarashada Kentucky ee filashooyinka heerka-fasalka iyo manhajka.
- Heerarka WIDA iyo Qaab-dhismeedka si ay u bixiyaan barashada luqadda Ingiriisiga iyo taageerada ELD.
- Khariidadaha Manhajka JCPS iyo Qaab-dhismeedka Waxbarashada si ay u taageeraan barista iyo qorshaynta iskaashiga iyo wada sheekaysiga.
- Nidaamyada Taageerada ee kala duwan (MTSS) si loo hubiyo in MLs ay helaan waxqabadyo ku habboon oo waqti ku habboon iyo kobcin.
- Xogta gobolka iyo degmada, iyo sidoo kale qiimaynaha qaabaysan ee socda, si loogu wargaliyo baahiyaha ML-yada ee barashada nuxurka iyo ELD.
- Xafiiska Dhexe ee ESL-ka Cutubka Waxbarasho wuxuu taageeraa barashada xirfada leh, tababarka, la tashiyada, baahiyaha barnaamijka, iyo qaabaynta.
- Qorshaha Adeegga Barnaamijku (PSP) waxa uu tilmaamayaa noocyada

adeegga EL, habayn waxbarid iyo qiimaynta meelaynta dhammaan MLs.

JCPS waxay bixisaa barnaamijka ESL ee heerarka kala duwan iyo dugsi kasta. Noocyada adeega JCPS LIEP ayaa halkan ku taxan:

- **ESL-ka-baxa (POE):**
Macallimiinta ESL waxay ardayda ka soo saaraan fasalka waxbarashada guud si ay ugu shaqeeyaan goob koox yar. Macallimiinta ESL-ka waxay horay u sii baraan, baraan, ama dib u barayaan xirfadaha luqadda Ingiriisiga iyo/ama nuxurka akadeemiyadeed ee macalinka fasalka waxbarashada guud.
- **ESL-ku-salaysan Mawduucyada (CBE):**
Ingiriisiga waxa lagu barta maadooyinka xisaabta, Farshaxanka Luuqadda Ingiriisiga, Sayniska, iyo Barashada Bulshada.
- **Immersion English qaabaysan (SEN):**
Nooca adeegga SEN, macallimiinta ESL-ka waxay ku riixaan inay bixiyaan taageero luqadeed iyo tacliin ML-ga fasalka waxbarashada guud. Tan waxaa lagu dhammeeyaa qaabka wax-barashada. Waxay u baahan tahay wadashaqayn balaadhan oo dhexmarta ESL-ka iyo macalinka fasalka si loo hubiyo in wakhtiga fasalka uu si gaar ah ugu go'ay barashada luuqada cad iyo ula kac ah. Macallimiinta ESL-ka **waxay wada- baraan** cashar ku salaysan halbeeg iyagoo isticmaalaya xeelado waxbarid si ay u taageeraan horumarinta luqadda Ingiriisiga ee qaybaha nuxurka. Qorshaynta wada shaqaynta iyo diyaarinta ulakac ah ee ardaydu **waa** inay ahaadaan mudnaanta ugu sareysa si loo helo moodal wax-barsho oo waxtar leh.
- **Tilmaanta Ingiriisiga Sheltered (SEI):** Waxbaridda waa Ingiriis waxayna ku habboon tahay ardayda heerarka aqoonta Ingiriisiga waxayna siisaa nuxur manhaj ku salaysan oo la beddelay.
- **Umeerinta Aagga Tasmada (CAT):** Mid-ka-hal ama koox yar oo umeerin/caawin ah ELs inta lagu jiro saacadaha dugsiiga ee meelaha nuxurka. Tababarka guud ahaan waxaa bixiya macallimiin aan ka ahayn labada luuqadood ama ESL-ka waxaana bixin kara caawiye hoos yimaada hagidda macalinka.
- **Immersion Two-Wy (TWI):** Barnaamijyada laba-luqadlaha ah ee u adeega dadka Ingiriisida si fiican u yaqaan iyo EL-yada isla fasalka dhexdiisa. Ingiriisi iyo luqadda aasaasiga ah ee ardayda EL labadaba waxaa loo adeegsadaa tasmada iyo barashada fanka luqadda.

JCPS waxa kale oo ay leedahay Akadeemiyada Dhawaan-soo-galayaasha ee ML-ka dhawaan yimid dugsiyada Maraykanka ee fasalada 6-12. Akadeemiyada Dhawaan-soo-galayaasha waxay isticmaashaa qaabka Tilmaamaha Ingiriisiga Sheltered (SEI) kaas oo dhexgala luqadda iyo

tusmada hodanka ku ah. Ardayda waxaa la siiyaa manhaj dhamaystiran oo ku saabsan maadooyinka xisaabta, Farshaxanka Luuqadda Ingiriisiga, Sayniska, iyo Barashada Bulshada. Waxbarashadu waa Ingiriis waxayna ku habboon tahay heerarka aqoonta Ingiriisiga ee ardayda. Heerarka Waxbarashada Kentucky ee filashooyinka heerka-fasalka iyo Heerarka WIDA iyo Qaab-dhismeedka waxa loo isticmaalaa in lagu bixiyo waxbarid tayo leh si ardayda cusubi ay u helaan aqoonta Ingiriisiga iyo aqoonta maadada loo baahan yahay si ay si guul leh ugu gudbaan dugsiga caadiga ah.

Qaybta IV: Habka lagu Bixinayo Gelitaanka Macno leh ee dhammaan Barnaamijyada iyo Hawlaha Manhajka iyo Manhajka ka baxsan

JCPS waxaa ka go'an in ay hubiso in dhammaan ardaydu ay helaan barnaamijyo tayo isku mid ah iyo khibrado waxbarasho. ML-yadu waa inay sii wadaan inay si siman u helaan barnaamijyada degmada oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, Hibada iyo Kartida, Carruurnimada Hore, manhajka wadaagga ah, iyo waxqabadyada manhajka ka baxsan. ML-yada heerarka kala duwan iyo asalkaba waxaa lagu dhiirigelinayaa inay ka qayb qaataan fursadaha waxbarasho ee kala duwan iyo waxqabadyada u furan dhammaan ardayda.

[JCPS waxay bixisaa akadeemiyada Louisville](#) iyo [barnaamijyada magnetka](#) kuwaas oo diirada saaraya meelaha gaarka ah iyo meelaha waxbarashada. Dhammaan ardaydu waxay raacaan codsi iyo hab doorasho isku mid ah.

Aqoonsiga Hibada iyo Kartida, JCPS waxay raacdaa nidaamka lagu qeexay [siyaasadda Hibada iyo Kartida ee degmada](#). Ardayda fasalada 4-12 waxaa si rasmi ah loogu aqoonsan doonaa ka qaybgalka barnaamijka Hibada iyo Kartida ee degmada. CogAT waxaa loo isticmaalaa aqoonsiga garaadka Guud. MAP waxa loo isticmaalaa in lagu qiimeeyo Xisaabta akadeemiyada Gaarka ah iyo Farshaxanka Luuqadda Ingiriisiga. ML-yadu waxay heli doonaan dejin qiimayneed oo loo ogolyahay imtixaanada CogAT iyo MAP iyadoo loo eegayo PSPs iyo/ama Qorshayaasha Waxbarashada Shakhsi ahaaneed (IEPs).

JCPS waxay aqoonsan tahay in dhammaan ardayda, oo ay ku jiraan ML-yada, ay u muujiyaan hibada iyo hibooyinka siyaabo aan lagu go'aamin karin imtixaan kaligiis ah. Sababtan awgeed, baadhayaal dhaqan iyo luqad ahaanba ku habboon ayaa la isticmaali karaa si ay uga caawiyaan aqoonsiga ardayda.

Waxbarashada Ubadka Gaarka ah

Nidaamyada aqoonsiga naafada ku habboon ee qiimeeya baahiyaha waxbarasho ee la xidhiidha naafanimada ardayga oo aan ahayn xirfadaha luqadda Ingiriisiga ee ardayga ayaa ka caawin doona shaqaalaha dugsiga inay si sax ah u aqoonsadaan ardayda u baahan adeegyada la xidhiidha iinta. Intaa waxa dheer, LEAs waa in ay hubisaa in qiimaynta waxbarashada gaarka ah ee ardayga lagu bixiyo laguna maamulo afka hooyo ama habka kale ee wada xidhiidhka iyo qaabka ay u badan tahay in laga keeno macluumaad sax ah oo ku saabsan waxa ardaygu garanayo iyo waxa uu samayn karo, ilaa aanay si cad u ahayn. macquul ah in sidaas la sameeyo. Qiimaynta haddii ardaygu uu naafo yahay luqadiisa ama keeda ama qaab kale oo wada xidhiidh

ayaa ka caawin karta barayaasha inay hubiyaan in baahidu ka timid la'aanta ELP iyo/ama baahida waxbarasho ee la xidhiidha naafonimada ardayga” (Waxda waxbarashada ee Mareykanka 6, 2017a, p.2).

Aqoonsiga Waxbarashada Ilmaha Gaarka ah (ECE), JCPS waxay raacdaa [habraacyada lagu qeexay Habraacyada Waxbarashada Ilmaha Gaarka ah ee](#). Dhammaan ardayda, oo ay ku jiraan MLs, waa inay helaan wax-barid tayo sare leh iyo faragelin la jaanqaadaysa Nidaamka Taageerada-Tiered Multi-Tiered (MTSS), kaas oo siiya taageero *dhammaan ardayda*, hadday yihiin kuwo ka dambeeya, kuwa jidka ku socda, ama horumarsan ee ku salaysan baahida. Marka ML loo tixgeliyo gudbinta ECE, kooxda edbinta badan waa in ay ku daraan macalin ESL ah si uu u hago habka gudbinta.

Habka gudbinta waxbarashada gaarka ah waa in lagu bilaabo dib u eegis lagu sameeyo PSP oo ay la socoto wax ka qabad kasta iyo saamaynta ku xigta ee waxqabadka waxbarashada. Haddii ay caddaato in ardaygu uu haysto wakhti ku filan oo uu ku barto xirfadaha loo soo bandhigay isaga/iyada iyada oo la raacayo habayn ku habboon iyo tixgelin la sameeyay oo ku saabsan dhaqanka, waayo-aragnimada iyo sifooyinka shakhsi ahaaneed, Guddiga Ogolaanshaha iyo Siideynta (ARC) ayaa laga yaabaa inay sii wadaan gudbinta waxbarashada gaarka ah. Haddii la go'aamiyo in ML-ka lagu qiimeeyo ECE, imtixaannada iyo agabyada kale ee qiimaynta iyo habraacyada ayaa si taxadar leh loo doortaa waxaana loo maamulaa hab aan noqon doonin cabbirka xirfadaha luqadda Ingiriisiga ee ardayga, laakiin waxay keeni doontaa natiijooyinka ugu saxsan ee ku saabsan kartida ardayga. Waa in la isku dayo in lagu qaado imtixaanada luuqada guriga ama habka kale ee isgaadhsiinta taas oo si fiican u cabbiraysa kartida ardayga ilaa aanay suurtoagal ahayn in sidaas la sameeyo. La-taliyaha Xafiiska ESL-ka waa in la ogeysiiyaa dhammaan tixraacyada waxbarashada gaarka ah ee EL ee ardayda fasallada K-12.

ML-yada loo aqoonsaday inay yihiin ECE iyo EL waa inay helaan adeegyada ESL iyo ECE si waafaqsan PSPs iyo IEPs.

Qaybta V: Horumarinta Xirfadlayaasha EL ee Shaqaalaha Bixiya Tilmaamaha ama Taageera LIEP ee ELs

Unugga wax-barashada ESL wuxuu ka kooban yahay Takhasuska ESL-ka iyo Macallimiinta Ilaha ESL oo taageera shaqada bixinta Horumarinta Xirfadeed ee socota (PD), hagitaan, la-talin, talo-bixin, iyo taageero waxbarasho ee heer dugsi iyo degmo. Tusaalooyinka mawduucyada PD waxaa ka mid ah taageeridda ML-yada fasal kasta oo JCPS ah oo leh istaraatiijiyado cilmi-baaris ku salaysan iyo jaangooyooyin, WIDA ELD Framework, manhaj ku salaysan heerarka oo la jaanqaadaya hindisayaasha degmada, iyo hirgelinta PSP. Cutubka waxbarida ESL waxa ay raacdaa Heerarka [Horusocodka Waxbarasho ee Barashada Xirfadeed](#) marka la qaabeynayo oo la horumarinayo fadhiyada PD ee diiradda saaraya horumarinta natiijooyinka ardayga.

Aragtida:

Waxaan aaminsanahay in dhammaan bartayaasha luqadaha badan ku hadla ay noqon doonaan akhristayaasha Ingiriisida, qoraayaal, dhegaystayaal, iyo kuwo ku hadla jawi soo dhawayn iyo dhaqan leh.

Himilada:

Si loo dardargeliyo helida luqadda Ingiriisiga ee ardayda iyada oo loo marayo luqad tayo sare leh iyo tusmaynta nuxurka si loogu dhiirgaliyo inay noqdaan mufakiriin muhiim ah oo hal abuur leh, xidhiidhiyaal wax ku ool ah, iyo arday madax-bannaan oo iskaashi leh.

Heer degmo, cutubka waxbarida ESL-ka waxa ay iska kaashadaan gudaha waaxda iyo waaxyaha kale ee degmada si ay u siiyaan tababaro iyo fadhiyada PD dhagaystayaal kala duwan, sida maamulayaasha, lataliyayaasha, macalimiinta waxbarashada guud, macalimiinta ESL-ka iyo BAI. Kalfadhiyada waxbarasho ee ESL ee degmada sanadlaha ah ayaa lagu xusay mareegahaan: [Hoose](#), [Dhexe](#), [Sare](#). Cutubka waxbarida ESL waxa kale oo ay bixisaa tababaro iyo fadhiyada PD ee heerka dugsiga, iyaga oo ku haboon fadhiyada baahiyaha dugsiga. Taageerada joogtada ah ee qaybta waxbarashada waxay ka caawisaa macalimiinta iyo shaqaalaha codsiga iyo hirgelinta.

Qaybta VI: Qiimaynta Aqoonta Luuqadda Ingiriisiga Sannadlaha ah iyo Maamulka

ACCESS ee ELLs waa qiimayn heersare ah oo Ingiriisi ah oo sanadle ah oo la siiyo dhammaan ardayda EL ee la aqoonsaday ee fasallada K-12. Qiimaynta ayaa lagu qiimeeyaa EL-yada afarta qaybood ee luuqadaha (Dhagaysiga, Akhriska, Hadalka, Qorista) waxaana loo kala qaybiyaa kooxaha fasalada soo socda:

K	1	2-3	4-5	6-8	9-12
---	---	-----	-----	-----	------

JCPS waxay u isticmaashaa ACCESS ELLs si ay u cabbirto aqoonta luqadda Ingiriisiga dhammaan ardayda EL ee degmada. WIDA waxay ku qeexday qiimaynta ACCESS sidan hoose:

ACCESS ee ELLs (ACCESS) waa magaca wadajirka ah ee WIDA ee cutubka qiimaynta aqoonta luqadda Ingiriisiga oo kooban. ACCESS waxa qaata sanad walba bartayaasha Ingiriiska ee ku jira Kindergarten ilaa Fasalka 12 ee wadamada xubnaha ka ah WIDA Consortium (WIDA (n.d.)).

ACCESS ee buundooyinka ELLs waxay leeyihiin faa'iidooyin badan oo suurtagal ah, laga bilaabo go'aaminta meelaynta ardayda ilaa hagida abuurista manhaj cusub. Dhibcaha imtixaanku waxay si fiican ugu shaqeeyaan sidii daw lagu caawin lahaa go'aan gaarista,

xaaladaha ay ka mid yihiin:

- Dejinta marka ardayda afafka badan ku hadasha ay gaadhaan aqoonta luqadda Ingiriisiga sida waafaqsan shuruudaha gobolka
- Go'aannada ku saabsan gelitaanka iyo bixidda barnaamijka
- Ogaysiinta tilmaamaha iyo qiimaynta fasalka
  - Goobahee macalimiintu diiradda saari karaan
  - Waxa WIDA ELD Heerarka ay ka yiraahdeen heerarka aqoonta ardayda hadda
  - Sida macalimiintu u kala shaandheyn karaan iyagoo isticmaalaya heerka xiga
- La socodka horumarka ardayga iyadoo la barbar dhigayo buundooyinka hadda jira iyo buundooyinki hore
- Go'aaminta heerarka shaqaalaynta

WIDA ACCESS ee ELLs [Tusaha Turjumaada ee Warbixinta Dhibcaha](#) waa dukumeenti dhammaystiran oo sharaxaya noocyada buundooyinka laga soo sheegay ardayda EL. Dhammaan maamulayaasha imtixaanada waxaa loo tababaraa sanad walba WIDA ka hor intaysan maamulin ACCESS ee ELLs.

ACCESS ka Beddelka ah ee ELLs waa qiimayn heersare ah oo Ingiriisi oo kooban oo sannadle ah oo la siiyo dhammaan ardayda ML ee qiimaynta beddelka ah ee la aqoonsaday ee fasallada 1-12. Goob kasta oo luqadeed (Dhagaysi, Akhris, Hadal, Qoraal) si gaar ah ayaa loo bixiyaa waxaana laga yaabaa inay qaadata wakhti kala duwan in la bixiyo iyadoo ku xidhan heerka fasalka, kartida iyo hababka wada xidhiidhka.

Dhibcaha ACCESS kaduwan waxay leeyihiin faa'iidooyin badan oo suurtagal ah, laga bilaabo go'aaminta meelaynta arday gaar ah ilaa hagida. Dhibcaha imtixaanku waa inay ahaadaan hal shay oo ka mid ah habka go'aaminta si:

- La soco horumarka arday sannad walba (adiga oo isticmaalaya buundooyinka laba ama ka badan) - buundooyinka sanadka ugu horreeya qaadashada ACCESS Beddelka ah waxay dejin kartaa gundhig si ay ula socdaan koritaanka mustaqbalka
- Hagaha kooxaha IEP si ay u go'aamiyaan taageerada helitaanka luqadda Ingiriisiga
- Ogeysii tilmaamaha fasalka iyo qiimaynta
- Kaalmada go'aan qaadashada barnaamijka

Hagaha Fasiraadda Beddelka ACCESS ee WIDA [Tilmaamaha Turjubaanka ee Warbixinta Dhibcaha](#) waa dukumeenti dhammaystiran oo sharraxaya noocyada buundooyinka laga soo sheegay ardayda ML ee qiimaynta beddelka ah. Dhammaan maamulayaasha imtixaanada waxaa loo tababaraa sanad walba WIDA ka hor inta aysan maamulin ACCESS ka Beddelka ah ee ELLs.

ML-yada laba-geesoodka ah ee la aqoonsaday waxay helayaan hoygooda IEP ee la oggol yahay si waafaqsan buug u [helidda iyo gelitaanka](#) WIDA.

Qaybta VII: LIEP Shuruudaha iyo Hababka ka bixitaanka

Dib u habeynta heerka EL ee Kentucky waxaa go'aamiya ACCESS ee natiijooyinka ELLs. MLs waxay ka baxaan heerka EL iyadoo buuxinaya shuruudaha soo socda.

Xanaanada:

- 4.5 ama ka sareeya Heerarka Aqoonta Isku-dhafka ah ee Isku-dhafka ah ee Xanaanada ACCESS ee ELLs

Fasalada 1-12:

- 4.5 ama ka sareeya Heerka Aqoonta Isku-dhafka Guud ee Heerka B/C ee ACCESS ee ELLs 2.0

Qiimaynta Kale

- P2 ama ka sareeya Heerka Aqoonta Isku-dhafka Guud

Taariikhda ka bixida barnaamijku waxay ahaan doontaa Juun 30 ee sanad dugsiyeedka uu ardaygu ka baxay adeegyada. ML-yada ka baxa heerka EL waxay muujiyeen aqoonta Ingiriisiga si ay uga qayb qaataan si guul leh iyaga oo aan haysan taageerada adeegga EL.

Qaybta VIII: Nidaamyada la socodka ka dib markay ardaydu ka baxaan barnaamijka LIEP

Hagaha Degmada KDE ee Barnaamijka Bartayaasha Ingiriisiga ayaa qeexaya waxyaabaha soo socda ee laga filayo nidaamka la socodka ka dib markay ardaydu ka baxaan Barnaamijka LIEP.

Degmooyinku waxay leeyihiin waajibaad hoos yimaada Ciwaanka VI ee Xeerka Xuquuqda Madaniga ah iyo Sharciga Fursadaha Waxbarasho ee loo siman yahay (EEOA) si ay ula socdaan horumarka tacliimeed ee ardaydii hore ee Ingiriisida (EL) ee dib loogu magacaabay Aqoonta buuxda ee Ingiriisiga (FEP). Ardeyda waa in lala socdo muddo afar sano ah ka dib marka ay ka baxaan barnaamijka barida luqadda [Cuqaal III ee Sharciga Waxbarashada Dugsiga Hoose iyo Sare (ESEA) sida uu wax ka beddelayo Sharciga Guuleysta Arday Kasta (ESSA) Qaybta 3121 (a) (5)].

Kormeerku waa inuu xaqiijiyaa in dib loo habeeyay ardayda Ingiriisida si buuxda u yaqaana (RFEP) inay awoodaan inay si macno leh uga qaybqaataan fasalka caadiga ah. Ka dib markay ardaydu ka baxaan barnaamijka EL, degmooyinka dugsiyadu waa inay la socdaan horumarka tacliimeed ee ardayda ka baxday EL si loo hubiyo in: 1) Ardayda aan si degdeg ah looga bixin; 2) Waxyaabo waxbarasho oo kasta oo ay la kulmeen ka qaybgalka barnaamijka EL waa la yareeyay; 3) Ardaydu waxay si guul leh uga qayb qaadanayaan barnaamijka tacliimeed ee caadiga ah marka la barbar dhigo dhiggooda weligood-EL (n.d., p. 12).

Dugsiyadu waxay helayaan warbixinta la socodka EL ee ka baxday dhamaadka xilli kasta oo ay ku jirto waxqabadka tacliimeed ee ardayda EL ka baxday. Nidaamka MTSS waxaa loo raacayaa dhammaan ardayda, heerka EL firfircoon ama ka baxay. Haddii EL-yada laga baxo ay

muujinayaan dhibaatooyin tacliimeed, dugsi wuxuu ku siin doonaa taageero iyo/ama faragelin dheeraad ah iyada oo loo marayo habka MTSS. Waaxda ESL-ka waxay diyaar u ahaan doontaa inay sahamiso xeeladaha lagu taliyay ee wax ka qaban kara baahiyaha EL-yada la baxay. Haddii taageero dheeraad ah ka dib ardaygu sii wado halganka, tixgelinta taageerada ESL waa la qiimeyn doonaa.

IX: Qiimaynta Barnaamijka

Iyadoo la waafajinayo Hagaha Degmada KDE ee Barnaamijka Bartayaasha Ingiriisiga, JCPS waa inay bixisaa barnaamij luqadda Ingiriisiga ah si ay uga caawiso Bartayaasha Ingiriisiga si ay u gaadhaan 'Aqoontooda Ingiriisiga, horumariyaan heerar sare oo guulo tacliineed oo Ingiriisiga ah, oo ay la kulmaan heerar la mid ah heerarka guusha akadeemiyadeed ee gobolka ee dhammaan carruurta waxaa la filayaa inay kulmaan" (Waaxda Waxbarashada Kentucky, nd).

Aragtida:

Waxaan aaminsanahay in dhammaan bartayaasha luqadaha badan ku hadla ay noqon doonaan akhristayaasha Ingiriisida, qoraayaal, dhegaystayaal, iyo kuwo ku hadla jawi soo dhawayn iyo dhaqan leh.

Himilada:

Si loo dardargeliyo helida luqadda Ingiriisiga ee ardayda iyada oo loo marayo luqad tayo sare leh iyo tusmaynta nuxurka si loogu dhiirgaliyo inay noqdaan mufakiriin muhiim ah oo hal abuur leh, xidhiidhiyaal wax ku ool ah, iyo arday madax-bannaan oo iskaashi leh.

JCPS waxay qiimaysaa barnaamijkeeda EL labadii sanaba mar si ay u hubiso in ML-yadu ay si buuxda u heli karaan tacliin, nuxurka heerka fasalka ee sahlaya in Ingiriisi ku gaadho wakhti macquul ah, ka qaybqaadasho macno leh oo fasalada aan lahayn adeegyada EL, iyo u diyaargarowga kulliyadda iyo shaqada.

Khabiirada ESL-ka ee degmada, oo uu weheliyo agaasimaha Waaxda ESL, waa in ay ururiyaan, la socdaan, oo qiimeeyaan sida ML-gu u socdo tacliin ahaan, haddii barnaamijka EL uu siinayo MLs fursado siman oo ay kaga qaybgalaan, tacliin iyo manhaj ka baxsan labadaba, iyo haddii ay jiraan wax nusqaan ah ee guusha u dhexeeya kooxo-hoosaadyo.

Xogta soo socota ayaa la isticmaali doonaa inta lagu jiro qiimeynta barnaamijka:

- Dhibcaha ku jira qiimaynta guud ee Kentucky iyo MAP (K-8).
- Dhibcaha WIDA ACCESS ee ELLs
- Darajooyinka koorsooyinka nuxurka
- Ku haysashada darajada
- Dib-u-soocidda iyo heerarka bixidda
- Heerarka qalin-jabinta iyo ka-tagidda
- Heerarka ka qaybgalka ee koorsooyinka hibada iyo kartida leh (tusaale, maamuus, meelayn sare (AP), Hibada iyo Kartida, iyo koorsooyinka International

Baccalaureate (IB)

- Heerarka is-diiwaangelinta ka hor-kindergarten, magnet, iyo barnaamijyada kale ee doorashada
- Heerarka diiwaangelinta waxbarashada gaarka ah iyo adeegyada la xidhiidha
- Qiimaha dhaqdhaqaaqa iyo imaanshaha
- Ka qayb qaadashada barnaamijyada manhajka ka baxsan
- Heerarka ka joojinta
- Tilmaamayaal kale oo ku saabsan diyaargarowga kulliyadda iyo shaqada
- Saamiga shaqaalaynta ardayga iyo macalinka EL

Waaxda ESL waa in ay taageertaa nidaamyada horumarinta joogtada ah ee barnaamijka EL iyada oo la kormeerayo lana qiimeeyo oo ay hagaajiso isbeddellada barnaamijka si waafaqsan. Qorshaha LAU waxa la beddelaa oo keliya ka qaybgalka iyo/ama oggolaanshaha guddiga la-talinta Qorshaha LAU. Jawaab-celinta daneeyayaasha waa la raadin doonaa oo dib-u-eegis ayaa lagu samayn doonaa inta lagu jiro hawshan.

X: Isgaarsiin macno leh oo lala yeesho waalidiinta/mas'uuliyiinta

JCPS waxay aqbashay siyaasadda Taageerada Afka iyo Qoraalka ee Shahaadaysan 2021-2022 si loo hubiyo in JCPS dadyowga caalamiga ah, oo ay ku jiraan ardayda caalamiga ah, waalidiinta, iyo shaqaalaha, ay helaan taageero shahaado joogto ah degmada oo dhan mar kasta oo loo baahdo. Siyaasaddu sidoo kale waxay degmadeena ku toosisaa habraaca Turjumaada Federaalka iyo Gobolka. Tani waa siyaasaddayada:

Taageerada Afka iyo Qoraalka ee La Shaabadeeyay

Nidaamkani waxa uu tilmaamayaa waajibaadka degmada si ay u bixiso adeegyada tarjumaada iyo turjumaada shaqsiyaadka u baahan caawinta luqadda, oo ay ku jiraan ardayda, waalidiinta/masuuliyiinta, iyo shaqaalaha. Shakhsiyadka bixiya adeegyadan magaca degmada waa in la tababaraa, la tijaabiyaa, oo la cadeyaa sida turjubaano iyo turjubaano.

Degmadu waa in ay tababarto shaqaalaha sida loo helo taageerada luqadda, oo ay ku jiraan turjumaada fool ka fool, tarjumaada taleefoonka, tarjumaada fog ee muuqaalka, turjumaada fog ee isku mar ah, iyo turjumaada dukumentiga. Degmadu waa inay ku wargelisaa dadka caalamiga ah adeegyada taageerada luqadda ee ay heli karaan iyo sida loo helo adeegyadaas. Dhammaan adeegyada taageerada luqadda waa in ay degmadu bixiso lacag la'aan. Iyadoo la raacayo hagida Waaxda Waxbarashada ee Kentucky, xubnaha qoyska/saaxiibada ama shaqaalaha labada luuqadood looma isticmaali karo in lagu turjumo ama loo turjumo shirarka/dokumentiyada dugsiga rasmiga ah ama degmada.

Ogeysiinta Barnaamijyada, Adeegyada, iyo Hawlaha Dadweynaha Caalamiga ah

Marka ay suurtoagal tahay, degmadu waa inay ku wargelisaa dadweynaha caalamiga ah afkooda hooyo macluumaadka la xidhiidha barnaamij kasta, adeeg, ama hawl kasta oo ay

siiso degmadu dhammaan dadka kale, oo ay ku jiraan kuwan soo socda:

- Diiwaangelinta, codsiga, iyo diiwaangelinta
- Nidaamyada anshaxa ardayga
- Nidaamyada cabashooyinka iyo takoor la'aanta
- Barnaamijyada hibada iyo hibada leh
- Adeegyada taageerada luqadda
- Waxbarashada gaarka ah/adeegyada la xidhiidha
- Jadwalka iyo dhacdooyinka
- Isgaarsiinta waalidka/masuulka
- Buugaag-gacmeedka dugsiga
- Codsiyada ogolaanshaha waalidka/masuulka
- Kaararka warbixinta
- Isgaarsiinta kale ee ay degmadu u aragto inay muhiim tahay
- Doorashooyinka dugsiga

Degmadu waxay heli doontaa jawaabta Sahanka Luuqadda Hoose ama Guriga sida ku cad Siyaasadda Guddiga 08.13452 ee waalidiinta/mas'uuliyiinta si loo go'aamiyo luqadaha lagaga hadlo guriga. Macluumaadka luqaddaas waa in la geliyaa nidaamka macluumaadka ardayda degmada. Macluumaadka aqoonta luqadda ee ay soo aruuriyaan shaqaalaha Degmadu waa in loo adeegsadaa si loo go'aamiyo baahida taageerada luqadda ee bartayaasha Ingiriisiga iyo waalidiintooda/mas'uuliyiinta. Degmadu waxay ku siin doontaa turjumaada dukumentiyada luqadaha aan Ingiriisiga ahayn shanta (5) luqadood ee ugu sarreeya ee ay ku hadlaan ardayda iyo qoysaska degmada, sida lagu go'aamiyay Sahanka Luuqadda Hoose ama Guriga, iyo sidoo kale luqad kasta oo kale oo si gaar ah loo codsado. Tan waxa ku jira siinta waalidiinta ogaysiinta aqoonsiga ubadkooda EL ahaan iyo meelayntooda LIEP sida uu rabo ESSA 1112(e)(3)(A-B). Dadweynaha caalamiga ah ee degmada ee u baahan taageerada luqadda waxaa ku qasban inay codsadaan adeegyada turjumaada iyo turjumaada dugsiga ama isgaarsiinta degmada la xiriirta siday rabaan.

Tixraacyo

- Fenner, D. S., & Segota, J. (2014). *Advocating for English learners: A guide for educators*. Corwin.
- Kentucky Department of Education. (n.d.) *District guide for the English learners program: Meeting the requirements for serving English learners*. Retrieved February 10, 2022 from <https://education.ky.gov/federal/progs/eng/Documents/District%20Guide%20for%20EL%20Program.pdf>
- Learning Forward: The Professional Learning Association. (n.d). *Standards*. Retrieved February 10, 2022 from <https://learningforward.org/standards-for-professional-learning/>
- US Department of Education (ED). (2017a) *English learner tool kit (OELA)*. Chapter 6: Tools and resources for addressing English learners with disabilities. Retrieved March 1, 2022 from https://ncela.ed.gov/files/english_learner_toolkit/OELA_2017_ELsToolkit_508C.pdf
- US Department of Education (ED). (2017b). *English learner tool kit (OELA)*. Chapter 9: Tools and resources for evaluating the effectiveness of a district's EL program. Retrieved February 10, 2022 from <https://www2.ed.gov/about/offices/list/oela/english-learner-toolkit/chap9.pdf>
- WIDA Consortium. (2013). *Developing a culturally and linguistically responsive approach to Response to Instruction & Intervention (RtI²) for English language learners*. Retrieved March 2, 2022 from
- WIDA. (2020). *The WIDA English language development standards framework: 2020 Edition: Kindergarten-grade 12*. Board of Regents of the University of Wisconsin System.
- WIDA. (n.d.). *Access for Ells*. Retrieved February 9, 2022, from <https://wida.wisc.edu/assess/access>
- WIDA. (n.d.). *Can do descriptors*. Retrieved March 1, 2022, from <https://wida.wisc.edu/teach/can-do/descriptors>